

JUUPAJOEN KUNNAN VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTO VASTUSTAA JUUPAJOEN TERVEYSASEMAN SEKÄ MUIDEN YLÄ-PIRKANMAAN TOIMIPISTEIDEN LAKKAUTTAMISTA

Aluehallitus hyväksyi 20.11.2023 (§ 318) Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden palveluiden verkoston suunnitelman. Suunnitelma sisälsi päätöksen alustavasta liikkuvien palveluiden toimintamallista ja sen pilotoimisesta Kurussa, Luopioisissa ja Punkalaitumella vuonna 2024.

Palveluiden verkostoa täydentävä lähiasemien palveluiden verkoston suunnitelma hyväksyttiin aluehallituksessa 11.3.2024 (§ 71). Aluehallitus täydensi palveluiden verkostoa kymmenellä lähiasemalla, jotka ovat Hervanta Mehiläinen, Ikaalinen, Kangasala Ruutana, Kangasala Vatiala, Koukkuniemen hammashoitola, Kuhmoinen, Peltolampi, Pälkäne, Tampere keskusta Mehiläinen ja Urjala.

Ylä-Pirkanmaalaiset toimipaikat, joiden toiminnan jatkumisesta aluehallitus ei ole vielä tehnyt päätöstä, ovat Juupajoki, Kihniö ja Ruovesi. Aluehallituksen linjauksen mukaisesti ennen edellä mainittujen toimipisteiden toiminnan jatkamista koskevien päätösten tekemistä tulee toteuttaa liikkuvien palveluiden pilotointi.

Nyt liikkuvien palveluiden pilotti on siinä vaiheessa, että siitä on tehty väliarviointi. Tämän väliarvioinnin myötä on Pirkanmaan hyvinvointialue tehnyt tarkennuksia lähiasemaverkkonsa kokoonpanoon. Tarkennuksen perusteella useat lähiasemat tullaan lopettamaan, mikäli tämä suunnitelma hyväksytään.

Lakkautettavat toimipisteet, jotka korvataan liikkuvilla palveluilla ovat Juupajoki, Kihniö, Kuru, Luopioinen, Mouhijärvi, Punkalaidun ja Ruovesi.

Toimeenpanovaiheessa liikkuvilla palveluilla korvattavien toimipisteiden alueilla sovitaan erikseen tilat, joissa liikkuvia palveluja tuotetaan. Kuntien kanssa näistä neuvotteluista ei kuitenkaan toistaiseksi ole käyty.

Juupajoen osalta tilannetta mutkistaa se, että terveystalouden tuottajana toimii ulkoinen palveluntuottaja eli Pihlajalinnan omistama Mäntänvuoren Terveys. Pirkanmaan hyvinvointialue ja Mäntänvuoren Terveys ovat neuvotelleet kevään 2024 aikana sopimuksen muutoksista, jotka alentavat Pirkanmaan hyvinvointialueen maksamaa korvausta Mäntänvuoren Terveydelle. Nämä muutokset vaikuttaisivat suoraan palveluiden tarjontaan todennäköisimmin jo tämän vuoden puolella. On pelko, että terveystalouden toiminta lakkaa jo tänä vuonna näiden sopimusmuutosten seurauksena.

On erikoista, jos Pirkanmaan hyvinvointialue maksaa Juupajoen kunnalle vuokraa vielä vuoden 2025 loppuun asti voimassa olevan vuokrasopimuksen mukaisesti, mutta tiloissa ei ole toimintaa tai tiloissa on toimintaa satunnaisesti.

Kertauksena aiemmista kunnan kannanotoista haluamme nostaa esiin kuntien ja hyvinvointialueen sekä Pirkanmaan liiton keväällä 2023 solmiman puitesopimuksen sisällöistä seuraavat kohdat:

- Sopimusosapuolilla on yhteiset asukkaat ja paljon asukas- ja asiakaskohtaisesti toteutettaviin palveluihin liittyviä yhteistyötarpeita.
- Sopimusosapuolet ovat keskenään tasavertaisia juridisia toimijoita ja tällä sopimuksella sovitaan yhteistyön tekemisen periaatteista, pirkanmaalaisesta toimintamallista ja yhteistyölle asetetuista tavoitteista.
- Sopimus määrittelee strategisen ja operatiivisen tason yhteistyön rakenteet.
- Kumppanuus perustuu yhteiseen tietoon perustuvaan tilannekuvaan väestöstä ja eri väestöryhmien terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden tilasta ja kokemuksesta, palvelutarpeesta, kustannuksista sekä näiden kehitysnäkymistä.
- Strateginen kumppanuus rakentuu vahvaan luottamukseen ja sitoutumiseen yhdessä tekemiseen.
- Yhteistyötä tehdään avoimin ja vuorovaikutuksellisin suhtein.
- Tilannekuva sekä kehittäminen perustuu selkeään ja ennakoivaan asioiden valmisteluun, johon jokainen osapuoli sitoutuu tuottamaan oman osansa tarvittavasta tietopohjasta.

Mielestämme puitesopimuksen edellä mainitut tavoitteet tai lupaukset eivät toteudu. Yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueen kanssa ei ole ollut missään vaiheessa avointa eikä päätöksiä ole valmisteltu tai tehty perustuen yhteiseen tilannekuvaan väestöstä eikä palvelutarpeesta. Päinvastoin suurin osa tehdyistä päätöksistä on tullut kunnille tiedoksi median kautta.

Terveyskeskuksen lakkauttamisen myötä Juupajoelta tulee katoamaan muutakin, myös laboratorio- ja apteekkipalvelut ovat varmasti katoamassa, mikäli terveyskeskusta ei enää ole. Keskeisten palveluiden siirtyminen naapurikuntiin tai jopa kauemmas aiheuttaa väistämättä muuttoliikettä pois Juupajoelta. Julkinen liikenne ei ole sillä tasolla, että palvelut olisivat aidosti saavutettavia, erityisesti ikäihmiset ja toimintakyvyltään heikentyneet kuntalaiset kärsivät eniten.

Aluehallitus päättää syyskuussa Juupajoen terveystalouden kohtalosta. Me vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenet edellytämme, että puitesopimusta kunnioittaen kuntia kuullaan aidosti ennen päätöksentekoa ja että vaihtoehtoiset palvelumuodot on riittävällä laajuudella selvitetty jokaisessa kunnassa, josta toimipisteitä aiotaan lakkauttaa. Kurun, Luopioisten ja Punkalaitumen liikkuvien palveluiden piloteista saadut kokemukset eivät korreloi suoraan muiden kuntien tarpeiden kanssa, vaan ne pitää pohjautua paikalliseen selvittämiseen ja harkintaan.

Juupajoella, 5. heinäkuuta 2024

JUUPAJOEN KUNNAN VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTO